

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng Thứ Bảy, ngày 14/3/2026.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 369:

NIỆM PHẬT CÓ THỂ ĐƯỢC ĐỘ NHƯNG HỌ KHÔNG TIN

Đây là một vấn đề rất nghiêm trọng đối với các hành giả và những người niệm Phật. Lúc bình thường thì tinh tấn niệm Phật, nhưng khi chương ngại hay bệnh khổ ập đến, lòng kiên định lại không còn và rất dễ dàng thoái thất. Vì sao lại như vậy? Bởi lẽ lúc bình thường, chúng ta chưa thực sự xây dựng được tín tâm vững chắc với pháp môn Tịnh Độ.

Ngay khi còn trẻ, còn khỏe, ta phải kiên định tín tâm với Tịnh Độ và với Phật học. Muốn vậy, người tu phải thấu hiểu và thâm nhập được giáo huấn của Phật. Việc này không thể chỉ dừng lại ở việc đọc hiểu ý nghĩa trên Kinh điển, mà còn phải thông qua thân giáo, khẩu giáo, ý giáo mà Hòa Thượng đã dày công truyền đạt.

Hòa Thượng từng nói: *"99% người tu có nguy cơ rơi vào tà kiến"*. Liệu chúng ta có nằm trong 1% ngoại lệ đó không? Chắc chắn là không. Chúng ta vẫn đang nằm trong số 99% dễ dàng rơi vào tà kiến ấy. Có một câu chuyện vui thế này: Hôm qua có người nói với tôi rằng, Thầy giảng *"ở ngoài không có Phật, cũng không có ma"*, vậy tóm lại là có Phật thật không? Hiểu như vậy là hiểu kiểu gì? Nếu tâm mình có Phật, chứa đựng sự từ bi và tình yêu thương, thì mình nhìn đâu cũng thấy Phật. Ngược lại, nếu tâm mình gian ác, tà vạy, thì nhìn vạn vật bên ngoài cũng đều thấy sự gian ác, tà dâm. Vậy nên, Phật hay ma vốn dĩ do tâm mình mà ra.

Để mọi người dễ hiểu hơn, tôi xin nhắc lại câu chuyện giữa thi hào Tô Đông Pha và Thiền sư Phật Ấn. Khi gặp ngài Phật Ấn, Tô Đông Pha buông lời trêu chọc: *"Ngài ngồi thiền trông y như đống phân bò"*. Ngài Phật Ấn điềm nhiên đáp lại: *"Lâu ngày gặp lại hiền giả, tôi thấy hiền giả giống như một vị Phật"*. Xong việc, Tô Đông Pha về nhà tự mãn khoe với vợ rằng hôm nay mình đã thắng được ông hòa thượng. Người vợ nghe kể lại câu chuyện liền cảm thán: *"Ông chết chắc"*

rồi! Tâm của ông giống như đồng phân bò nên ông nhìn ai cũng ra phân bò. Còn tâm của ngài Phật Ấn là tâm Phật, nên ngài ấy nhìn ông cũng giống như một vị Phật".

Học Phật là phải hiểu "ý tại ngôn ngoại" (ý ở ngoài lời). Cổ đức có câu: "*Y kinh giải nghĩa, tam thế Phật oan; ly kinh nhất tự, tức đồng ma thuyết*". Nếu chỉ bám chặt vào mặt chữ của kinh điển để diễn dịch thì làm hàm oan chư Phật ba đời, nhưng nếu rời xa kinh điển dù chỉ một chữ thì cũng chẳng khác gì lời ma nói. Cho nên, người học Phật cần phải có sự thấu suốt tường tận. Hàng ngày đừng tụng niệm cho có lệ, ngồi thiền mà tâm trí cứ ngẩn ngơ, như vậy thì thật lãng phí. Nghe pháp là phải thấu hiểu được nội hàm.

Sáng nay, trong lúc chờ đến giờ giảng, tôi có nói với mấy chú: "Cuộc đời của mỗi người cũng thu gọn lại giống như một ngày. Một ngày sống trọn vẹn thì cả cuộc đời này sẽ trọn vẹn." Hàng ngày, từ 3 giờ 05 phút sáng tôi đã thức dậy để làm mọi việc cần làm. Hiện tại, mỗi ngày tôi đều viết thư pháp ba lần. Mỗi lần viết là phải trải giấy, xóa bảng; viết xong phải cắt gọt, cuộn lại cho ngay ngắn, rồi lại trải giấy mới, vuốt cho phẳng phiu. Mỗi ngày đều phải thay hoa mới ở chỗ viết và chỗ giảng cho trang nghiêm. Rất nhiều việc phải làm, nhưng mọi thứ đều phải được chuẩn bị tươm tất, mở Zoom sẵn sàng hết rồi tôi mới bắt đầu lay Phật. Lay Phật xong, tôi viết chữ. Viết xong thì đi đọc bài, vừa đọc vừa uống một ly bột để nạp đủ năng lượng cho buổi sáng. Tất cả các thao tác với công tắc, thiết bị đều chính xác, không bao giờ nhầm lẫn.

Trong khi đó, tôi quan sát thấy mấy chú ở đây, chỉ có hai cái công tắc điện thôi mà cứ bật nhầm lên lộn xuống suốt ngày. Bật nhầm đèn cũng không buồn tắt đi mà lại mở tiếp cái khác, có khi bật liền lúc mấy cái. Các chú thị hiện như vậy để tôi có chuyện mà nhắc nhở. Thực trạng chung của nhiều người là luôn giữ một tâm thái qua loa, sơ sài, không hề cẩn trọng. Chúng ta thường lầm tưởng rằng chỉ những việc lớn lao mới cần cẩn thận, còn việc nhỏ thì sao cũng được. Đó chính là tâm ý qua loa, khinh suất.

Sáng nay tôi viết bốn chữ "*Khinh dị tạo nghiệp*" (Sự dễ dãi, qua loa sẽ tạo nghiệp). Sống phóng túng, để tâm trí buông lung, không cẩn trọng trong từng hành vi nhỏ chính là đang tạo nghiệp rồi, chứ đâu cần làm ác việc gì to tát. Vì thế, Hòa Thượng luôn nhấn mạnh đến "Trạng thái nhất tâm". Nhất tâm không chỉ

dành riêng cho lúc niệm Phật, mà phải áp dụng vào mọi sự, mọi việc. Không thể có chuyện lúc niệm Phật thì nhất tâm, nhưng khi rửa chén, quét nhà lại làm qua loa, dề dả. Phải dồn tâm trí vào mọi việc mình làm trong suốt cả một ngày. Hàng ngày, tôi thấy các chú làm rất nhiều việc, nhưng đôi khi lại thiếu lễ lới và không thực tế. Việc làm xong thì cũng xong đấy, nhưng liệu nó có hợp lý và thực sự cần thiết ngay tại thời điểm đó hay không? Làm gì cũng phải biết xem xét sự hợp thời, hợp lúc, hợp nơi.

Hôm qua, các chú cuốc một luống đất, tôi đã tự tay trồng một luống khoai trên đó. Sau đó, tôi tiếp tục chỉ đạo và cùng các chú làm thêm hai luống củ cải trắng rất đẹp. Mọi người đừng nghĩ tôi đem chuyện cuốc đất trồng rau ra kể lể, mà hãy hiểu cách chúng ta "dụng tâm" trong đó. Làm bất cứ việc gì cũng phải tự hỏi: Mình có đang dụng công và cẩn trọng hay không?

Hòa Thượng dạy: “***Người tu phải bắt đầu từ tâm chân thành, thanh tịnh, bình đẳng, chánh giác và từ bi***”. Dù chỉ là trồng một cây rau, trước khi đặt xuống đất, ta phải quan sát xem môi trường này cây có sống được không, ánh sáng có đủ để cây phát triển không, hay chỉ cắm xuống cho xong chuyện? Để trồng hai luống củ cải trắng, tôi phải tự tay dọn sạch những cây dại che khuất ánh sáng ở khu vực đó. Việc phóng sinh cũng vậy. Trước khi phóng sinh phải xem xét hoàn cảnh, môi trường đó chim cá có sống nổi không. Nhiều người đi phóng sinh nhưng lại thả cá xuống những dòng nước đen ngòm như sông Tô Lịch. Vì sao? Vì họ ngại đi xa, vì sự tiện lợi, sẵn có cái chợ hay cái ao gần đó nên mua rồi đổ ụp xuống cho xong. Đó là hành động tùy tiện, làm mà không có chút dụng công nào.

Hàng ngày, chỉ cần nhìn qua camera, tôi đã thấy rất nhiều việc các chú làm không hợp lý. Tại sao chúng ta không tự nhìn ra được những bất cập đó? Là vì tâm ta không cẩn trọng, thiếu quan sát đến môi trường, hoàn cảnh và mỹ quan xung quanh. Nếu biết dụng tâm rèn luyện đủ lâu, ta tự nhiên sẽ có năng lực đó.

Hôm qua có người đỗ ô tô ngay đối diện cổng nhà chúng ta. Đường vốn đã nhỏ, xe đậu như vậy thì xe trong nhà làm sao ra được? Làm một người tài xế, mình phải tự hỏi hành động đó cho thấy mình là người lái xe giỏi, người tề tể, hay là kẻ ngạo mạn? Lại một câu chuyện khác trước đây: Có ba vị xuất gia đến nhà tìm tôi. Khi đang đàm đạo về lòng từ bi, tôi mới mời họ ra ngoài nhìn lại cách

họ đỗ xe. Ba vị ấy dựng ba chiếc xe chắn ngang hết cửa ra vào. Đó là tâm thái qua loa, sống không hề nghĩ đến người khác thì sao gọi là từ bi?

Tôi kể những câu chuyện nhỏ này để mọi người tự soi rọi lại nội tâm của mình. Phải biết lo nghĩ cho người khác trong mọi việc, đó mới là tâm Phật. Chỉ những người cẩn trọng như thế mới có được sự kiên định. Những kẻ làm việc qua loa, sơ sài sẽ không bao giờ có được tâm kiên định. Một con người phải sống với lòng tri ân và báo ân mỗi ngày thì nội tâm mới vững chãi. Kẻ vong ân bội nghĩa, đến người có ơn với mình còn không biết, thì trên bước đường tu học chắc chắn sẽ rất dễ bị thoái tâm.

Trong bài giảng này, có một câu chuyện mà Hòa Thượng từng nhắc đến rất đáng để chúng ta phản tỉnh. Mấy năm trước, có một đồng tu bị oan gia trái chủ dựa thân đến tìm Hòa Thượng. Tinh thần vị này không thể tập trung, ngồi không yên, người cứ lắc lư liên tục. Vị đó hỏi xin Hòa Thượng cách cứu chữa. Được biết, trước khi đến đây, người này đã đi gõ cửa khắp nơi, hành đủ mọi loại pháp. Có người khuyên tụng kinh Địa Tạng, người khuyên tụng kinh Lăng Nghiêm, người chỉ tụng Lương Hoàng Sáu, lại có người bảo phải trì Chú Đại Bi. Ai khuyên gì, vị ấy đều nhất nhất làm theo nhưng bệnh tình không hề thuyên giảm. Nghe xong, Hòa Thượng thẳng thắn nói: ***"Tôi biết rồi, bệnh của đạo hữu sẽ vĩnh viễn không bao giờ khỏi, thậm chí mỗi ngày sẽ một trăm trọng hơn, đến cuối cùng vô phương cứu chữa."*** Nguyên nhân do đâu? Hòa Thượng giải thích: ***"Vị tâm của đạo hữu quá tán loạn. Trong tâm không hề có một chủ định nào, giống như gió chiều nào xoay theo chiều đó."***

Khi người đó tha thiết hỏi cách cứu vãn, Hòa Thượng đáp: ***"Cách thì có, nhưng đạo hữu có chịu nghe và làm theo không? Nếu làm theo, thì bắt đầu từ bây giờ không được đi đâu hết, hãy quay về nhà chuyên tâm niệm Phật."*** Vị đó lại hỏi: ***"Vậy con có cần đến đạo tràng này tu học không?"*** - ***"Không cần đến!"***. Người đó lại nài nỉ xin cúng dường làm chút công đức, Hòa Thượng kiên quyết: ***"Cũng không cần. Tôi không cần đạo hữu đến đây, cũng không cần tiền của đạo hữu. Chỉ cần đạo hữu quay về, chân thật niệm Phật. Từ nửa năm đến một năm, bệnh ắt sẽ khỏi. Đó chính là bí quyết!"***

Rõ ràng, những người dễ bị dẫn dụ, lừa gạt thường là những người tâm trí lao xao, thiếu sự định tĩnh. Việc gì họ cũng làm một cách hấp tấp, vội vàng nên

rốt cuộc chẳng việc gì đạt kết quả. Thế nhưng, người đồng tu kia lại bày tỏ với Hòa Thượng: *"Làm vậy con cảm thấy bất an quá! Người thì dạy con tụng Địa Tạng, người dạy trì Chú Đại Bi. Giờ con buông bỏ hết thì có đắc tội, có lỗi với các vị Phật, Bồ Tát đó không?"* Câu hỏi này cũng giống như việc có người trước nay thờ Bồ Tát Quan Âm, nay muốn chuyển sang thờ Phật A Di Đà để cầu vãng sanh. Họ sợ niệm Phật A Di Đà mà bỏ bê Quan Thế Âm thì Ngài sẽ buồn, nên quyết định thờ Phật một bên, Bồ Tát một bên cho "chắc ăn". Đó chính là việc đem cái tâm vọng tưởng, phân biệt, chấp trước của phàm phu để đo lường tâm của Phật, Bồ Tát. Mình có tâm phân biệt, ghen tị nên cũng tưởng Bồ Tát Quan Âm cũng chấp nhặt như mình.

Hôm trước cũng có người hỏi tôi: *"Bây giờ tôi đang nghe pháp của Hòa Thượng Tịnh Không. Tôi chỉ thích nghe Hòa Thượng giảng chứ không thích nghe Thầy giảng, Thầy có buồn không?"*. Tôi đáp: Nếu tôi buồn, thì tôi là kẻ học trò đại nghịch bất đạo. Còn nếu mọi người thích nghe Hòa Thượng Tịnh Không giảng, tôi không những tán thán mà còn hướng dẫn mọi người cách nghe sao cho đạt kết quả tốt nhất. Bồ Tát Quan Âm là học trò của Phật A Di Đà, sau này sẽ kế vị Ngài. Thử hỏi, có người học trò chân chính nào lại sinh tâm ghen tị, phân biệt khi thấy người khác kính trọng Thầy của mình? Chắc chắn là không! Vậy nên, lo sợ Phật, Bồ Tát hờn trách là căn bệnh trầm kha của chúng sanh, làm việc gì cũng sợ đắc tội.

Lại nói về chuyện cầu an, trước đây nhiều người hay đi cúng sao giải hạn, sau này dù biết đạo rồi nhưng vẫn lén lút đi cúng "cho chắc". Thật ra việc cầu nguyện cũng tốt, nhưng có những việc thiết thực hơn cần làm. Hòa Thượng đã dạy: ***"Hãy phát tâm, toàn tâm toàn lực phục vụ xã hội và chúng sanh. Một lòng hướng thiện, xa lìa ác nghiệp."*** Nếu chúng ta đi cúng sao giải hạn nhưng trong lòng vẫn tự tư tự lợi, vẫn tôn người lợi mình thì phỏng cầu có được không?

Hôm trước vào ngày rằm tháng Giêng, có người vội vã nhắc tôi: *"Hôm nay rằm lớn đó Thầy!"*. Rất nhiều người ngày ngày chăm chú vào hình thức, có làm mà không "thật làm". Cá nhân tôi từ lâu đã không còn để ý đến ngày tháng, thậm chí thứ mấy trong tuần cũng không màng. Ngày nào cũng như ngày nào, chỉ cần toàn tâm toàn ý suy nghĩ và làm việc vì mọi người là đủ. Tu học phải xuất phát từ nội tâm chứ không nằm ở mặt hình thức.

Quay lại câu chuyện người đồng tu bị ma dựa, khi đến hỏi Hòa Thượng, Ngài đã chỉ cho con đường sáng mà vẫn còn hoài nghi, bất an. Nếu làm theo những người trước mà đã khỏi bệnh, thì có gì phải đến tìm Hòa Thượng? Đã hỏi rồi lại không dám tin sâu hành vững. Thế gian này, chính vì thiếu tín tâm kiên định nên người ta mới dễ bị dẫn dụ. Vài năm trước, có người định dẫn mẹ đi "soi căn soi số", tôi chỉ nhấn đúngm một câu: *"Không được đến đó!"*. May mà họ nghe lời, nếu không thì đã bị lừa gạt thê thảm. Đạo lý và phương pháp tu hành Phật đã dạy rất rõ ràng, tại sao chúng ta không y giáo phụng hành để đối người tiếp vật?

Giống như việc tôi sống trong con hẻm này, lâu lâu lại có kẻ mạo danh cơ quan ban ngành đến những nhiều. Tôi liền bảo: *"Đi chỗ khác đi, đừng hòng lừa gạt!"*. Vì sao tôi tự tin? Vì hằng ngày tôi sống tuân thủ nghiêm ngặt quy định của pháp luật, không làm gì sai trái thì không có lý do gì họ phải tìm đến mình. Kẻ mạo danh tự khắc sẽ phải rút lui. Việc tu hành cũng vậy, cứ y theo chánh pháp, thì dù tai nạn hay bệnh khổ ập đến, ta vẫn tỏ tường bề trong bề ngoài.

Chúng ta mang thân tứ đại (đất, nước, gió, lửa), yếu tố nào suy vi thì sinh bệnh, sinh ra rồi ngày một già đi là lẽ tất yếu. Đã tạo nghiệp nhân trong quá khứ thì nay phải gặt quả, cần thời gian để trả nghiệp, làm gì có chuyện vay mà không trả? Hôm trước có người khuyên tôi phải lo tịnh dưỡng vì bệnh của tôi cần nhiều năm mới khỏi. Lại có người rỉ tai tôi rằng có pháp tu "không già, không bệnh". Chẳng lẽ tôi lại bảo họ: *"Mấy người có pháp tu tiên đó thì cứ lo mà tu đi"*.

Trong "Mười điều tâm niệm nhà Phật" có dạy: *"Nghĩ đến thân thể thì đừng cầu không tật bệnh, vì không tật bệnh thì tham dục dễ sanh."* Nhờ có bệnh khổ, con người mới biết thu liễm lại những tập khí xấu ác, nhất là ngũ dục (tài, sắc, danh, thực, thù) và tham, sân, si. Bệnh nằm đó rồi, tiền nhiều cũng chẳng tiêu được, những ham muốn hưởng thụ tự nhiên tắt lụi vì không còn sức mà màng tới. Đối với người chân thật học Phật, bệnh khổ là một thiện tri thức lớn, giúp ta thường xuyên phản tỉnh. Thấy vô thường kề cận, tự khắc ta sẽ nỗ lực làm những việc lợi ích cho cộng đồng. Kẻ ỷ mình khỏe mạnh, nghĩ mình chưa thể chết thường sa đà vào hưởng thụ, bỏ bê việc tu dưỡng.

Quay lại câu chuyện về người đồng tu mang tâm bất an kia, Hòa Thượng đã cảnh tỉnh: *"Nếu đạo hữu cứ sống trong sự day dứt, hoang mang thì cả đời này không thể thành tựu!"*. Tu bao nhiêu pháp đến nỗi ma dựa thân mà vẫn chưa

tĩnh ngộ. Phật pháp có tám vạn tư ngàn pháp môn tiêu trừ ma chướng, nhưng pháp môn phương tiện, thù thắng và hiệu quả nhất chính là một câu "A Di Đà Phật". Chỉ cần chân thật tin tưởng, nhất tâm xưng danh, oan gia trái chủ nhất định sẽ tự lùi xa. Tâm thần bất định thì tà ma dễ bề xâm nhập; tâm kiên định, tinh thần mạnh mẽ thì yêu ma quỷ quái nhìn từ xa đã khiếp sợ, làm sao dám bén mảng?

Nhiều người nói nhìn thấy tôi là thấy sợ, dù tôi chẳng làm gì họ cả. Hôm trước cháu ngoại tôi xuống học, mấy cô giáo bảo cháu có nét giống Thầy. Vài người đùa rằng: *"Trước đây các cô chỉ được nhìn Thầy 1 tiếng buổi sáng, nay nhìn cháu giống Thầy suốt 8 tiếng mỗi ngày, vậy là các cô sắp thành tỳ nữ rồi!"*. Lời đùa nhưng hàm chứa đạo lý: Hãy luôn sống và làm việc như thể đang có bậc Thầy, có Thánh hiền chứng giám. Chỉ sợ mình làm sai, còn làm đúng thì cứ đường hoàng mà bước.

Cổ nhân dạy: *"Vương tử phạm pháp, tội đồng thứ dân"*, chuẩn mực của Thánh Hiền, của Phật Bồ Tát đã định sẵn, ta cứ y theo đó mà làm. Khi mọi sự ta làm đều đúng đắn, ta sẽ tự hình thành cho mình một năng lực, một nghị lực phi phàm. Có chú đồng tu bị ma dựa thân, chỉ gọi điện thoại cho tôi nghe tiếng thôi mà vong linh kia đã hoảng sợ bỏ chạy. Nói ra không phải để khoe khoang, mà để chứng minh rằng: Sức mạnh đó đến từ việc "thật làm".

Muốn tạo cho mình một nội lực vững vàng, một từ trường mạnh mẽ, không có cách nào khác ngoài việc làm thật, sống thật với tâm chân thành tột độ. Đó chính là hàng rào bảo vệ kiên cố nhất mà không một ma chướng nào có thể phá vỡ được.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!